

Adam Dudczak, Marcin Werla
Zespół Bibliotek Cyfrowych PCSS
<http://dl.psnc.pl/>

Warsztaty nt. opracowania zasobów bibliotek cyfrowych

Dlaczego tu jesteśmy? 😊

- Współtworzymy FBC
 - FBC gromadzi opisy z polskich bibliotek cyfrowych
 - Zróżnicowanie tych opisów jest dla nas przeszkodą w:
 - realizowaniu nowych zaawansowanych funkcji dla czytelników
 - realizowaniu nowych zaawansowanych funkcji dla twórców bibliotek cyfrowych

Dlaczego tu jesteśmy? 😊

- Współtworzymy FBC
 - Zróżnicowanie tych opisów jest dla nas przeszkodą w:
 - przekazywaniu metadanych obiektów z polskich bibliotek cyfrowych do zagranicznych serwisów
 - Europeana – dziedzictwo kulturowe i naukowe Europy
 - DRIVER – wszystko co jest rezultatem badań naukowych
 - Networked Digital Library of Theses and Dissertations (<http://www.ndltd.org/>)
 - DART-Europe E-theses Portal (<http://www.dart-europe.eu/>)
 - Projekt CACAO – Portale: matematyczny, geograficzny, o historii Europy

Dlaczego tu jesteśmy? 😊

- dLibra
 - Możemy ułatwić wprowadzenie przyjętych ustaleń (np. standardów zapisu daty) poprzez specjalne funkcje w dLibrze
- FBC
 - Możemy ułatwić automatyczną wymianę danych (np. słowników kontrolowanych dla poszczególnych atrybutów) pomiędzy bibliotekami

Co przygotowaliśmy?

- Informacje na temat obecnego wykorzystania atrybutów Dublin Core w polskich bibliotekach cyfrowych
- Przegląd wytycznych dwóch najważniejszych projektów europejskich – Europeany i DRIVERa – zestawiony z zaleceniami ePoradnika redaktora zasobów cyfrowych

Analiza danych zgromadzonych w FBC

- Dane z 3 września 2009
- Około 280 000 obiektów
- Dla każdego atrybutu DC
 - Podstawowe metryki
 - Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości
 - Tylko dla wartości w języku polskim
 - Liczba unikalnych wartości w języku polskim
 - Liczba obiektów posiadających min. Jedną wartość atrybutu w opisie
 - Średnia liczba wartości na obiekt
 - Wartości najczęściej występujące w opisach

Uwzględnione dokumenty

- ePoradnik redaktora zasobów cyfrowych
 - Wersja z dnia 03/07/2008
 - <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/dlibra/doccontent?id=25069>

Uwzględnione dokumenty

- Europeana Semantic Elements specifications
 - Wersja 3.2, 07/08/2009
 - https://group.europeana.eu/c/document_library/get_file?uuid=c56f82a4-8191-42fa-9379-4d5ff8c4ff75&groupId=10602
- Metadata Mapping & Normalisation Guidelines for the Europeana Prototype
 - Wersja 1.2, 07/08/2009
 - https://group.europeana.eu/c/document_library/get_file?uuid=58e2b828-b5f3-4feo-aa46-3dcbcoa2a1fo&groupId=10602

Uwzględnione dokumenty

- DRIVER Guidelines 2.0: Guidelines for content providers - Exposing textual resources with OAI-PMH
 - Wersja 2.0, 13/11/2008
 - http://www.driver-support.eu/documents/DRIVER_Guidelines_v2_Final_2008-11-13.pdf

Uwzględnione dokumenty

- Dokumenty Europeany i DRIVERa nie są instrukcjami katalogowania
 - Są to wytyczne mające na celu:
 - Ułatwić użytkownikom końcowym przeszukiwanie i przeglądanie metadanych obiektów pochodzących z bardzo różnych źródeł, agregowane na poziomie europejskim
 - Zmaksymalizować możliwości automatycznego przetwarzania tych metadanych

Przerwa na reklamę 😊

- Konferencja PBC + warsztaty BC
 - Poznań, 8-10 grudnia 2009
- Więcej szczegółów wkrótce...

Elementy Dublin Core

- Tytuł
- Twórca
- Temat
- Opis
- Wydawca
- Współtwórca
- Data
- Typ
- Format
- Identyfikator
- Źródło
- Język
- Powiązania
- Zakres
- Prawa

Tytuł - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 289 864
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 275 563
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 280 641
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,02

Tytuł - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich wystąpień
Echo	1008	0,35%
Echo Muzyczne 1902/[3]-1905	1000	0,35%
Kronika Rodzinna. Pismo dwutygodniowe	441	0,15%
Kurier dla Wszystkich	297	0,10%
Organ Galicyjskiego Towarzystwa Łowieckiego	201	0,07%
Kuryer Literacko-Naukowy	158	0,06%
Organ Wydziału Lekarskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego	121	0,04%
Pismo literacko-polityczne, ilustrowane	104	0,04%
Ilustracja warszawska poświęcona literaturze, sztuce, kwestyom społecznym, wynalazkom, polityce i gospodarstwu krajowemu	102	0,04%
Pismo Polskiej Partii Robotniczej	87	0,03%
Lustspiel	86	0,03%
[Szkie koncepcyjny do niezidentyfikowanej inscenizacji teatralnej] [Dokument ikonograficzny]	80	0,03%
Pismo ilustrowane, poświęcone literaturze, sztuce, kwestyom społecznym, wynalazkom, polityce i gospodarstwu krajowemu	78	0,03%
Biuletyn wspomnieniowo-historyczny Świrzan i ich potomków	69	0,02%
Pielgrzym, pismo religijne dla ludu, R. X (1878)	50	0,02%
Atlas compendiarius quinquaginta tabularum geographicarum Homannianarum : alias in Atlante majori contentarum [...].	49	0,02%
Oper	44	0,02%
Toruń - Ratusz Staromiejski	44	0,02%
Grygiel, Jan (1897-1941)	42	0,01%
Uniwersytet	42	0,01%
[Gdańsk]	42	0,01%

Tytuł - Wytyczne „e-Poradnika...”

- „Nazwa nadana źródłu. Zazwyczaj Tytuł jest nazwą, pod którą źródło jest formalnie znane.”
- Może zawierać również dodatkowe informacje, pochodzące z:
 - Głównej strony tytułowej
 - Innych miejsc (ujmuje się w nawiasy kwadratowe)
- Poza tym stosuje się znaki umowne takie jak kropka, średnik czy dwukropek.
- Przy wystąpieniu każdego ze znaków zostawia się odstęp po obu stronach

Tytuł - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Tytuł równoległy poprzedza się znakiem „=”
- Tytuł właściwy odmienny od tytuły właściwego należy umieścić w atrybucie **dc:description**
- Tytuł właściwy nie zapisany w alfabecie łacińskim należy transliterować

Tytuł - Wytyczne Europeany

- Nazwa pod jaką występuje źródło
- ESE zaleca użycie dodatkowego kwalifikatora DCMI:
 - **dcterms:alternative**
 - alternatywny tytuł, skrótowa wersja tytułu lub jego tłumaczenie

Tytuł - Wytyczne Drivera

- Definicja jak w „e-Poradniku...”, DCMI
- Nazwy własne powinny być pisane z wielkiej litery
- Tłumaczenie po dwukropku (bez odstępu po obu stronach dwukropka)
- Może występować wiele razy

Tytuł – Wnioski/uwagi/...

- Przykłady różnych konwencji zapisu tytułów
 - <http://fbc.pionier.net.pl/owoc/duplicates-list-report>
- Przykłady:
 - „Alkohol i ruch trzeźwości : **mowa** wygłoszona w Berlinie„
 - „Alkohol i ruch trzeźwości. **Mowa** wygłoszona w Berlinie **przez księdza proboszcza Kapicę**”
 - „Archiwum domu Radziwiłłów” i „Archiwum Domu Radziwiłłów”

Tytuł – Wnioski/uwagi/...

- Przykłady:
 - Akta synodów prowincjalnych Jednoty Litewskiej : 1611-1625.
 - Akta synodów prowincjalnych Jednoty Litewskiej 1611-1625.

Twórca - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 31 722
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 30 136
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 95 353
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,22

Twórca - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich przypisań
-	9341	8,96%
Biuro Sekretariatu KC PZPR	2182	2,09%
Kossowska, Stefania (1909-2003)	1668	1,60%
Chmielowiec, Michał (1918-1974)	1668	1,60%
Grydzewski, Mieczysław (1894-1970)	1668	1,60%
Kleczyński, Jan (1837-1895). Red.	1065	1,02%
Rajchman, Aleksander (1855-1915). Red.	1008	0,97%
Machejek Władysław (1920-1991). Red.	972	0,93%
Roman, Jan Nepomucen	948	0,91%
Majerski, Michał (1873-1934)	948	0,91%
Keller, Szczepan (1827-1872)	948	0,91%
Michałowski, Edward Bolesław (1856-1905)	948	0,91%
Reich, Juliusz	948	0,91%
Machejek, Władysław (1920-1991). Red.	946	0,91%
Konopnicka Maria	639	0,61%
Uniwersytet Mikołaja Kopernika	492	0,47%
Brzeziński, Aleksander (1878-1941). Red. i Wydawca	489	0,47%
Polska. Ministerstwo Skarbu (1918-1939).	466	0,45%
Polska. Ministerstwo Przemysłu i Handlu (1918-1939).	463	0,44%
Peche, Czesław (1892-1942). Red.	463	0,44%

Twórca - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Jednostka tworząca dzieło (źródło), sprawca, inicjator, projektodawca, twórca; autorem może być osoba fizyczna lub ciało zbiorowe.
- Opis nazwy Autor może zawierać elementy: nazwisko, imię, pseudonim oraz dopowiedzenie: daty biograficzne, słowne określenia identyfikujące daną osobę: określenia pokrewieństwa, godności, tytuły szlacheckie itp.
 - Jan III Sobieski (król Polski ; 1629-1696)
 - Baranowski, Bogdan (1927- ; fizykochemik)
 - Ovidius Naso, Publius (43 p.n.e.-16 lub 18)
 - Strahovsky, Johann Benjamin (?-1789)

Twórca - Wytyczne Europeany

- Preferowane jest wykorzystanie kontrolowanych słowników
- Jeżeli to nie jest możliwe, zaleca się używanie spójnej formy zapisu

Twórca - Wytyczne DRIVERa

- Zalecana jest następująca składnia:
 - "*nazwisko*", "*inicjały*" ("*pierwsze imię*") "*prefiks*"
 - *Dr. John H. de Smit Jr.* = Smit Jr., J.H. (John) de
- Zalecane jest stosowanie standardów wydawców

Twórca - Wnioski/uwagi/...

- Co jest przydatne:
 - Ustalona składnia zapisu
 - Słowniki kontrolowane
 - Dla całych wartości
 - Dla poszczególnych składowych np. dopowiedzeń

Temat - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 93 795
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 92 149
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 169 794
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 3,29

Temat - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich przypisań
gazety regionalne	12214	2,56%
czasopisma	7716	1,62%
prasa polska	5424	1,14%
czasopisma niemieckie	5009	1,05%
gazety sublokalne	4968	1,04%
Grodków	4962	1,04%
Grottkau	4961	1,04%
Wielkopolska	4422	0,93%
19 w.	4249	0,89%
Prusy	4164	0,87%
Czasopisma regionalne i lokalne polskie -19 w.	4140	0,87%
wiadomości polityczne	4094	0,86%
Gazety polskie - 1918-1939 r.	4077	0,85%
kultura	4071	0,85%
czasopisma sublokalne	3813	0,80%
Górny Śląsk	3731	0,78%
architektura	3566	0,75%
Wrocław	3515	0,74%
Śląsk	3448	0,72%
budownictwo	3388	0,71%

Temat - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Rekomenduje się wybór wartości elementu Temat i słowa kluczowe ze słowników kontrolowanych
- Przy tworzeniu nowych słów kluczowych należy pamiętać, że są to słowa czy wyrażenia, których będą używać czytelnicy poszukujący konkretnej informacji
- Załącznik nr 1: Zasady ogólne wyboru słów kluczowych

Temat - Wytyczne Europeany

- Temat obiektu

Temat - Wytyczne DRIVERa

- Dwie podstawowe możliwości
 - Słowa kluczowe
 - Zaleca się wybierać najbardziej znaczące i jednocześnie unikalne słowa kluczowe oraz unikać słów zbyt ogólnych
 - Klasyfikacja
 - Zalecane jest użycie Dewey Decimal Classification (DDC)

Temat - Wnioski/uwagi/...

- Zbieżność z atrybutem „zakres”?

Opis - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 56 151
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 53 330
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 140 912
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,80

Opis - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich przypisań
Egzemplarze zdigitalizowane ze zbiorów Biblioteki PTPN w Poznaniu	24704	11,29%
Tryb dostępu: World Wide Web	9665	4,42%
Plik graficzny	8316	3,80%
Tyt. ze strony tyt.	6398	2,92%
Zasób: 1841-1845, Jg.3 1883-Jg.42 1922, Jg.48 1924-Jg.51 1928, Jg.54 1931, Jg.56 1933, Jg.62 1939. Od 1841 wyd. przez Wangefielda. Od 1881 zm. tyt.: Grottkauer Zeitung, wyd. przez E. Neugebauera. Dodatki: Aus dem Grottkauer Lande, Illustriertes Sonntagsblatt. Essen.	4959	2,27%
Czasopismo fachowe, informujące o aktualnych trendach w architekturze i budownictwie, technikach budowlanych, zawierające wiadomości o konkursach architektonicznych. Tygodnik (od 1916 r. ukazywał się dwa razy w tygodniu), wydawany w 40 rocznikach od X 1903 r. do XII 1942 r. Założony przez wrocławskiego wydawcę Paula Steinkego pod tytułem "Breslauer Bauzeitung". W roku 1905 nastąpiła zmiana tytułu na "Ostdeutsche Bauzeitung". Posiadany zasób Jg.1 1903-Jg.40 1942.	2940	1,34%
wyd. poranne	1979	0,90%
Tyt. z nagł.	1960	0,90%
słaba jakość mikrofilmu	1952	0,89%
Tyt. nagł.	1761	0,80%
Dziennik	1700	0,78%
wyd. wieczorne	1686	0,77%
Dodatki: Dodatek do Górnoślązaka. Dodatek Ilustrowany. Dodatek Świąteczny. Dzwonek. Gość Świąteczny. Gospodarz. Hodowca Drobiu. Inwalid, Młodzież. Niedziela. Pszczelarz i ogrodnik. Robotnik polski. Rodzina. Rolnik. Śmieszek. Zdrowie. Ziemia Śląska.	1494	0,68%
Zasób: 1901, R.1 1902-R.6 1907.	1494	0,68%
Brak możliwości drukowania i edycji dokumentu	1250	0,57%
Częstotliwość: tygodnik.	1208	0,55%
Plik tekstowy zastosowano OCR	1158	0,53%
Tyt. z nagłówka.	1124	0,51%
Podtyt.: dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany	1123	0,51%
podtytuł: Pismo poświęcone sprawom politycznym i społecznym	1030	0,47%

Opis - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Uzupelnienie lub zwięzła informacja o treści źródła

Opis - Wytyczne Europeany

- Opis obiektu
- Uszczegóławiany przez atrybut „Spis treści”
- Przykłady
 - Technika wykonania obiektu
 - Materiał, z którego wykonano obiekt
 - Informacje o zdarzeniu związanym z obiektem

Opis - Wytyczne DRIVERa

- Tekstowy opis obiektu
- Domyślnie - abstrakt

Opis - Wnioski/uwagi/...

- „Tyt. ze strony tyt.” i inne podobne...

Wydawca - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 22 563
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 21 163
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 257 220
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,70

Wydawca - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich przypisań
Poznań	54943	12,62%
Telecomp Service na zlecenie PBI	22310	5,12%
Kraków	13662	3,14%
Warszawa	11245	2,58%
Toruń	11221	2,58%
Katowice	8187	1,88%
Drukarnia Polska	7998	1,84%
Drukarnia Dziennika Poznańskiego T.A.	6828	1,57%
Warszawa : Telecomp Service na zlecenie PBI	6824	1,57%
Drukarnia Dziennika Poznańskiego S.A.	5785	1,33%
Nakładem F[ranciszka] T[adeusza] Rakowicza	5406	1,24%
Kielce	5292	1,22%
Krakowskie Wydawnictwo Prasowe RSW "Prasa"	5137	1,18%
Breslau	5130	1,18%
E. Neugebauer	4959	1,14%
Wangefield	4959	1,14%
Grottkau	4959	1,14%
Bydgoszcz	4752	1,09%
Drukarnia Dziennika Poznańskiego	3923	0,90%
Drukarnia J. I. Kraszewskiego	3869	0,89%

Wydawca - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Informacje dotyczące opublikowania, druku i dystrybucji przejęte się z opisywanego dokumentu
- Kwalifikatorem dla atrybutu Wydawca jest Miejsce wydania.
 - Tworzy się jedną wartość ujednoliconą dla kwalifikatora np. „Wrocław”, natomiast inne funkcjonujące formy danej wartości należy wpisywać do słownika synonimów np. „Breslae, Breslau, Wratislavia, Wratislaviae itd.”.

Wydawca - Wytyczne Europeany

- Nazwa wydawcy

Wydawca - Wytyczne DRIVERa

- Nazwa wydawcy

Wydawca - Wnioski/uwagi/...

- Na pewno nazwa wydawcy, warto jednak w jakiś sposób wyodrębnić miejsce wydania
 - Brak odpowiedniego elementu dc:terms?

Współtwórcza - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 15 379
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 15 379
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 71 378
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,36

Współtwórca - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich wystąpień
Majerowicz Jan (red.)	3360	3,46%
Sienicki, Stanisław. Red.Wyd.	3010	3,10%
Grydzewski, Mieczysław (1894-1970)	1669	1,72%
Kossowska, Stefania (1909-2003)	1668	1,72%
Chmielowiec, Michał (1918-1974)	1668	1,72%
Biedermann, Marcin. Wydaw.	1494	1,54%
Wróbel Ludwik (red.)	1477	1,52%
Koszutski Kazimierz (red.)	1151	1,19%
Czajewski, Wiktor (1857-1922). Red.	1123	1,16%
Kleczyński, Jan (1837-1895). Red.	1084	1,12%
Rajchman, Aleksander (1855-1915). Red.	1008	1,04%
Chołodziński Jerzy (red.)	989	1,02%
Machejek Władysław (1920-1991). Red.	972	1,00%
Grodek, Anna. Red.	971	1,00%
Majerski, Michał (1873-1934)	948	0,98%
Roman, Jan Nepomucen	948	0,98%
Keller, Szczepan (1827-1872)	948	0,98%
Reich, Juliusz	948	0,98%
Michałowski, Edward Bolesław (1856-1905)	948	0,98%
Machejek, Władysław (1920-1991). Red.	946	0,97%
Findel Josef Gabriel (1828-1905) (hrsg.)	944	0,97%

Współtwórca - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Jednostka współdziałająca przy opracowywaniu, tworzeniu dzieła (źródła)
- Współtwórcą może być osoba fizyczna bądź ciało zbiorowe
- Przyjmuje się nazwę osobową lub nazwę ciała zbiorowego wraz określeniem rodzaju współpracy np. Borkowski, Jan. Oprac.

Współtwórca - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Jeżeli osoba pełniła różne role, to w dopowiedzeniu należy wymienić wszystkie
- Nazwy współtwórców powinny pochodzić ze zdefiniowanego słownika
- Dopowiedzenia zgodnie ze słownikiem kontrolowanym
- Należy przestrzegać konwencji związanej datami biograficznymi analogicznie jak w polu autor

Współtwórca- Wytyczne Europeany

- Zawiera informacje o jednostce(-kach) które pracowały nad zasobem.
- Wartość odnosi się do twórców źródła
- Może to być osoba fizyczna bądź organizacja

Współtwórca- Wytyczne Drivera

- Zawiera informacje o jednostce(-kach) które pracowały nad zasobem.
- Nazwiska, nazwy zapisywać zgodnie z konwencją przyjętą w oryginalnym wydaniu
- Jeżeli nie jest to możliwe należy wykorzystać American Psychological Association (APA) style.

Współtwórcą– Wnioski/uwagi/...

- Różne sposoby zapisu dopowiedzeń
 - „Wyd.”, „Wydaw.”, „(red. odp.)”, „-red.”
- Brak spójnego rozdziału między nazwiskiem i imieniem
 - często brak rozdziału w ogóle
- Zarówno pełna jak i skrócona pisownia imion

Data - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 52 395
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 51 531
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 253 669
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,0086

Data - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich przypisań
2004	4201	1,98%
2005.	3809	1,80%
2007.	3163	1,49%
2004.	2698	1,27%
2008	2494	1,18%
2007	2387	1,13%
1927	2167	1,02%
1926	2141	1,01%
1928	2098	0,99%
1867-1921	2098	0,99%
1929	2046	0,96%
1925	1732	0,82%
1924	1671	0,79%
2006	1645	0,78%
1930	1530	0,72%
1923	1503	0,71%
2005	1458	0,69%
1931	1394	0,66%
1922	1271	0,60%
1933	1268	0,60%

Data - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

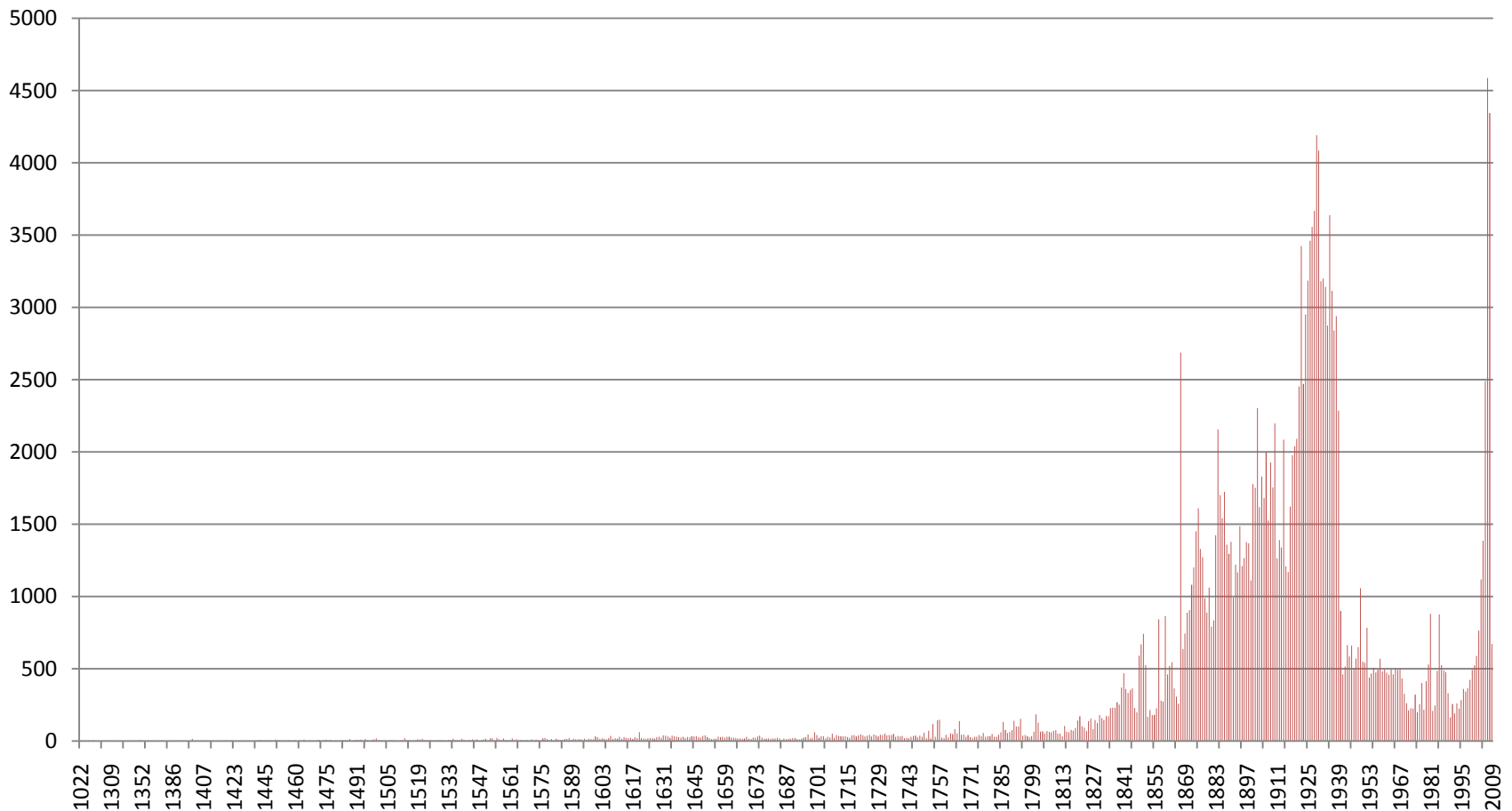
Wzorzec	Liczba przypisań	% wszystkich przypisań
DDDD	92 402	43,93%
DDDD.DD.DD	62 710	29,82%
DDDD-DD-DD	18 287	8,69%
DDDD-DDDD	8 935	4,25%
[DDDD]	4 327	2,06%
[ca DDDD]	3 208	1,53%
[DDDD-DDDD]	2 202	1,05%
[ante DDDD]	924	0,44%
DDDD.	906	0,43%
DDDD.DD	840	0,40%

(wyniki analizy z marca 2009 r.)

Data - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

(wyniki analizy z marca 2009 r.)

Data - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Rozumiane jako data wydania
- Rekomendowany najlepszy sposób na kodowanie daty jest zdefiniowany w profilu ISO 8601 jako format RRRR-MM-DD
- Jeśli brak daty wydania, podaje się ją z odpowiednim wyjaśnieniem w nawiasie kwadratowym
- Datę wydania podaje się cyframi arabskimi
 - Załącznik nr 4. Pisownia dat
 - 17 w. = 1600-1700

Data - Wytyczne Europeany

- Dwa uszczegółowienia: powstanie i wydanie/opublikowanie
- Idealnie, gdyby data zawierała (m.in.) rok w postaci 4 cyfr
- Obecnie brak wsparcia dla BC, BCE i BP
- Tekstowy zapis przedziału czasowego powinien zostać przekształcony na liczby
 - 17 w. = 1601-1700

Data - Wytyczne DRIVERa

- ISO 8601
- Gdy z obiektem jest skojarzonych kilka różnych dat (powstania, publikacji itd.) zaleca się podawać datę publikacji
- Dla okresów czasu zaleca się podawać pojedynczą datę, która jest najbardziej reprezentatywna
 - 17 w. = 1650

Data - Wnioski/uwagi/...

- ISO 8601
 - Ale przecież ok. 30% dat ma format „DDDD.DD.DD”
- Jak zapisywać przedział czasu?
- Słownik wyjaśnień dat?
 - dr., cop., dyst., ...
- Jak zapisywać daty przybliżone?
 - [1234]

Typ zasobu - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 962
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 852
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 274 402
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,01

Typ zasobu - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich wystąpień
czasopismo	66919	24,17%
gazety	50703	18,31%
Czasopismo	18174	6,56%
książka	15764	5,69%
gazeta	10323	3,73%
czasopisma	8673	3,13%
Gazeta	6653	2,40%
pocztówka	6363	2,30%
text	4894	1,77%
grafika	4451	1,61%
fotografia	4140	1,50%
artykuł z czasopisma	3343	1,21%
artykuł	2793	1,01%
dokument piśmienniczy	2159	0,78%
dzienniki urzędowe	2018	0,73%
starodruki	1743	0,63%
stary druk	1591	0,57%
rysunek	1540	0,56%
Czasopisma i gazety	1477	0,53%
rękopis	1239	0,45%
sprawozdanie szkolne	1117	0,40%
mapa	1091	0,39%
gazeta (gazety)	956	0,35%
rozprawa doktorska	954	0,34%
Czasopisma	919	0,33%

Typ zasobu - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Typ zasobu określa typ lub rodzaj źródła (oryginału)
- Ujednolicenie słownictwa tylko dla celów statystycznych
- „e-Poradnik...” zawiera propozycje słownictwa, które może być stosowane w zawartości tego pola

Typ zasobu - Wytyczne Europeany

- Typ zasoby zawiera informacje nt. typu źródła (oryginalnego obiektu)
- Zaleca się stosowanie tutaj wartości pochodzących ze słownika kontrolowanego
 - np. <http://dublincore.org/documents/dcmi-type-vocabulary>
- Europeana stosować będzie mapowanie typu na jedną z czterech wartości
 - **Tekst, Obraz, Dźwięk, Wideo**

Typ zasobu - Wytyczne Drivera

- Typ zasobu może występować w opisie kilkakrotnie, ale wystąpić musi.
- Typ zasobu może zostać wykorzystany aby:
 - określić typ publikowanego obiektu
 - **wymagane**, słownik kontrolowany
 - określić typ publikacji za pomocą słownictwa innego niż to proponowane w Driverze
 - opcjonalne

Typ zasobu - Wytyczne Drivera

- Typ zasobu może zostać wykorzystany aby:
 - wskazać na jakim etapie cyklu wydawniczego znajduje się obiekt
 - **zalecane**, słownik kontrolowany
 - np. draft, submittedVersion

Typ zasobu – Wnioski/uwagi/...

- Różna pisownia
 - wielkie i małe litery, różne formy fleksyjne
- Angielskie słowa są używane w polskim opisie
 - np. text (4894 wystąpienia) czy article (171 wyst.)

Format - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 77
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 40
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 274 402
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,01

Format - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich wystąpień
image/x.djvu	198079	71,55%
text/html	52991	19,14%
application/pdf	20738	7,49%
application/octet-stream	1326	0,48%
html	1113	0,40%
image/jpeg	957	0,35%
pełnotekstowe przeszukiwanie publikacji	588	0,21%
djvu	580	0,21%
audio/mpeg	123	0,04%
application/msword	81	0,03%
image/jpg	72	0,03%
text/pdf	49	0,02%
image/pdf	32	0,01%
image/tiff	19	0,01%
txt/html	16	0,01%
application/vnd.ms-powerpoint	16	0,01%
pdf	15	0,01%
video/x-flv	11	0,00%
application/x-ms-word	8	0,00%
application/rdf+xml	6	0,00%
image/bmp	5	0,00%
image/gif	5	0,00%

Format - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Opis cyfrowej formy źródła – może określać typ nośnika lub wielkość źródła.
- Format może być użyty dla określenia oprogramowania lub sprzętu niezbędnego do wyświetlenia/odtworzenia obiektu.

Format - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Druga interpretacja wskazuje na użycie tego atrybutu dla określenia fizycznych rozmiarów źródła
 - np. długość, szerokość i czas trwania
- W zasobach FBC, atrybut Format został wykorzystany w tej interpretacji **czterokrotnie**

Format - Wytyczne Europeany

- Informacje o typie pliku, o użytym nośniku lub rozmiarze źródła/obiektu cyfrowego
- Dla obiektów cyfrowych wartość tego pola powinna być zgodna z typem MIME pliku.
- Specyfikacja ESE zaleca również wykorzystanie kwalifikatorów Dublin Core: **dcterms:extent**, **dcterms:medium**

Format - Wytyczne Europeany

- **dcterms:extent** powinno być wykorzystywane dla określenia rozmiarów, czasu trwania źródła.
 - Podane wymiary powinny zawierać informacje o użytych jednostkach
 - np. 42,4 x 68 cm, 1 min 30 sek.
- **dcterms:medium** zawiera informacje nt. materiału wykorzystanego do stworzenia obiektu źródłowego np. drewno, papier.

Format - Wytyczne DRIVERa

- Informacje o typie pliku, o użytym nośniku lub rozmiarze źródła/obiektu cyfrowego
- Wartość powinna pochodzić z zdefiniowanego słownika np. „IANA registered list of Internet Media Types (MIME types)”
 - <http://www.iana.org/assignments/media-types/>

Format - Wnioski/uwagi/...

- dLibra automatycznie uzupełnia to pole na podstawie typu (MIME type) pliku głównego
 - Wartość „pełnotekstowe przeszukiwanie publikacji” jest dodawana przeważnie jako druga obok formatu pliku wstawionego przez dLibrę.
 - Typy plików DjVu reprezentowany jest przez 4 a HTML przez 3 różne wartości

Identyfikator - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 6 341
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 6 240
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 25 884
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,36

Identyfikator - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich wystąpień
ISSN 0591-2369	1931	5,50%
6167	1626	4,63%
17010	1204	3,43%
20899	405	1,15%
ISSN 0041-4808	397	1,13%
940	317	0,90%
1230-901X	248	0,71%
ISSN 0021-6941	224	0,64%
ISSN 1232-6860	217	0,62%
ISSN 0209-3782	208	0,59%
ISSN 1506-3887	202	0,57%
6089	196	0,56%
ISSN 1231-5664	184	0,52%
K 540	182	0,52%
ISNN 1641-8913	182	0,52%
OC 0084	158	0,45%
ISSN 1231-7810	157	0,45%
OC 0041	156	0,44%
ISSN 1899-1513	150	0,43%
OC 0034	148	0,42%

Identyfikator - Wytyczne „e-Poradnika...”

- „Jednoznaczne wskazanie źródła poprzez ciąg znaków lub liczb dostosowywanych do **formalnego** sposobu identyfikacji”
- Przykłady formalnych systemów identyfikatorów są URI, URL, DOI, ISBN

Identyfikator - Wytyczne Europeany

- Jednoznaczna referencja wskazująca źródło (obiekt oryginalny) w konkretnym kontekście
- ESE wymaga również wyspecyfikowania wartości co najmniej jednego z kwalifikatorów:
 - **eupeana:isShownBy**
 - bezpośredni adres URL do cyfrowej postaci obiektu
 - **eupeana:isShownAt**
 - adres URL do obiektu w jego pełnym kontekście informacyjnym

Identyfikator - Wytyczne Drivera

- Jednoznaczne wskazanie obiektu w konkretnym kontekście informacyjnym
- Za DCMI, zaleca się wykorzystanie formalnego systemu identyfikatorów np. URN:NBN czy DOI

Identyfikator – Wnioski/uwagi/...

- W przypadku dLibry pole to jest wypełniane automatycznie – identyfikator OAI
- 10% zasobów zgromadzonych w FBC posiada w opisie dodatkowy identyfikator
- Duża część z nich to numer ISNN i OC są jednak przypadku umieszczania samego identyfikatora bez określania jego typu np.
1234

Źródło - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 25 307
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 23 820
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 67 705
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,09

Źródło - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich wystąpień
Biblioteka Narodowa	9173	12,41%
GSL P 31207 IV	4959	6,71%
GSL P 31731 IV	3666	4,96%
GSL P 28882 III	2902	3,92%
Miejska Biblioteka Publiczna w Radomiu	1587	2,15%
GSL P 31519 IV	1494	2,02%
08220 (BUW)	1073	1,45%
1010702 III	909	1,23%
GSL P 31741 IV	896	1,21%
GSL P 31521 IV	818	1,11%
GSL P 31883 IV	604	0,82%
Niniejszy rocznik "Kuriera Poznańskiego" został zdigitalizowany w Bibliotece Narodowej, która...	599	0,81%
Niniejszy rocznik "Kuriera Poznańskiego" został zdigitalizowany w Bibliotece Narodowej, która...	586	0,79%
011398 (BUW)	463	0,63%
2g.28.7.8. (BUW)	463	0,63%
4274 III	409	0,55%
4105 II	409	0,55%
Niniejszy rocznik "Kuriera Poznańskiego" został zdigitalizowany w Bibliotece Narodowej, która...	383	0,52%
djvu	348	0,47%
Niniejszy rocznik "Kuriera Poznańskiego" został zdigitalizowany w Bibliotece Narodowej, która...	346	0,47%
4453 IV	331	0,45%

Źródło - Wytyczne „e-Poradnika...”

- „Odesłanie do pierwotnego źródła (oryginał), z którego pochodzi opisywany zasób cyfrowy”
- „Rekomendowanym sposobem odesłania do źródła jest wykorzystanie formalnego systemu identyfikacji np. sygnatura źródła”

Źródło - Wytyczne Europeany

- Definicja jak w „e-Poradniku...” (DCMI)

Źródło - Wytyczne Drivera

- Użycie tego atrybutu zostało zastrzeżone dla tylko dla obiektów powstałych w wyniku digitalizacji
- W przypadku obiektów rdzennie cyfrowych należy użyć atrybutu dc:relation.
- Zalecane jest również wykorzystanie konwencji zawartych w:
 - <http://dublincore.org/documents/dc-citation-guidelines/>

Źródło – Wnioski/uwagi/...

- Atrybut wykorzystywany w opisie około 25% zasobów.
- Około 14% wszystkich wystąpień wskazuje na instytucje :
 - Biblioteka Narodowa, MBP Radom

Język - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 270
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 205
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 273 549
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,01

Język - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich przypisań
pol	225721	81,17%
ger	27708	9,96%
pol.	5362	1,93%
lat	4803	1,73%
niemiecki	3125	1,12%
eng	2889	1,04%
fre	2459	0,88%
und	2206	0,79%
rus	714	0,26%
polski	554	0,20%

Język - Wytyczne „e-Poradnika...”

- Znormalizowany kod 3 literowy (ISO 639-2)
- Skrót **mul** podaje się dla dokumentów wielojęzycznych
- Skrót **und** podaje się dla dokumentów z nieznanym językiem

Język - Wytyczne Europeany

- RFC 4646
 - <http://www.rfc-archive.org/getrfc.php?rfc=4646>
 - *language-script-region-variant-extension-privateuse*
 - Przykłady
 - Sam język
 - en – angielski (jest w ISO 639-1 i w ISO 639-2, wybieramy ISO 639-1)
 - mas – masajski (jest tylko w ISO 639-2)
 - Język + region
 - fr-CA - francuski, taki jak używany w Kanadzie
 - es-419 – hiszpański, taki jak używany w Ameryce Łacińskiej
 - Język + skrypt
 - zh-Hans – chiński pisany skrytem uproszczonym

Język - Wytyczne DRIVERa

- ISO 639-x
 - $X = 1, 2$ lub 3
 - ISO 639-3 jest preferowane, zawiera wszystko to co ISO 639-2 i wiele dodatkowych języków (również historycznych) oraz jest bardziej jednoznaczne niż ISO 639-2

Język - Wnioski/uwagi/...

- Najczęściej ISO 639-3
- Gdy zachodzi potrzeba precyzyjniejszego określenia języka to RFC 4646?

Powiązania - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 12 171
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 11 813
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 59 921
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,41

Powiązania - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich wystąpień
Dostępny również w formie drukowanej.	9159	11%
Bibliografia Gazety Toruńskiej	5406	6%
http://www.bu.uni.torun.pl/gazeta_torunska/	5406	6%
Mf. 41381	4959	6%
DVD GSL00035	4952	6%
DVD GSL00032	3608	4%
DVD GSL00006	2940	3%
Mf. 19882	2940	3%
Mf. 3913	1494	2%
DVD GSL00029	1494	2%
Echo Muzyczne 1877-1882	1073	1%
Echo Muzyczne i Teatralne 1906-1907	1065	1%
Echo Muzyczne i Teatralne 1883-1884	1008	1%
DVD GSL00027	896	1%
Czasopismo Techniczne. Architektura	640	1%
http://www.wbc.poznan.pl/publication/41558	637	1%
Mf. 19737	604	1%
Polska Gospodarcza 1930-1939	463	1%
Demobil 1921-1924	463	1%
Gazeta Lwowska	423	0%
Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Społeczne	332	0%

Powiązania - Wytyczne „e-Poradnika...”

- „Odeślanie do źródeł pozostających w relacji z opisywanym”
- „Stosuje się w dwóch przypadkach:
 - Dla powiązań bibliograficznych połączonych relacją nadz- i podrzędności (np. seria, podseria, album [...]) W przypadku gdy istnieje opis wydawnictwa nadrzędnego, wystarczy podać odnośnik do zasobu”
 - Dla powiązań odnoszących się do źródła obiektu cyfrowego

Powiązania - Wytyczne „e-Poradnika...”

- „Zespół elementów dotyczących jednej serii (w tym podserii) [...] należy ujmować w odrębne nawiasy okrągłe np: (Podręczniki Wydziału Prawa), (Seria edukacyjna)”

Powiązania - Wytyczne Europeany

- Powiązany zasób
- Dla określenie zasobu powiązanego zaleca się wykorzystanie formalnego systemu identyfikatorów
- ESE proponuje następujące kwalifikatory:
 - (dcterms:) isVersionOf, hasVersion
 - (dcterms:) isReplacedBy, replaces
 - (dcterms:) isRequiredBy, requires

Powiązania - Wytyczne Europeany

- ESE proponuje następujące kwalifikatory:
 - (dcterms:) isPartOf, hasPart
 - (dcterms:) isReferencedBy, references
 - (dcterms:) isFormatOf, hasFormat
 - (dcterms:) conformsTo

Powiązania - Wytyczne Drivera

- Odnośnik do zasobu powiązanego.
- Zaleca się wykorzystanie formalnych systemów identyfikatorów
- Różne formaty tego samego obiektu powinny być powiązane za pomocą **dc:relation**

Powiązania – Wnioski/uwagi/...

- Bezpośrednie wpisywanie odnośników w formie HTML
 - „źródło”
- dLibra automatycznie tworzy link „kliknij tutaj, żeby przejść” dla każdej wartości zaczynającej się na „http://”

Zakres - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 101
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 72
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 2 531
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,00

Zakres - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich wystąpień
Dostępne tylko w sieci uczelnianej PŁ	1036	40,80%
Czasopismo przekazane w darze przez Ośrodek "KARTA"	882	34,74%
Kolekcja zawiera kilkaset pozycji. Prezentujemy jej fragment	491	19,34%
Polska	11	0,43%
Nr 1-13	8	0,32%
Nr 14-26	7	0,28%
Nr 27-39	6	0,24%
Nr 40-52	6	0,24%
Małopolskie, Województwo (Polska ; 1999-)	6	0,24%
Biblioteka Publiczna im. Stefana Rowińskiego w Ostrowie Wielkopolskim	5	0,20%
1954	4	0,16%
Podkarpackie, Województwo (Polska ; 1999-)	3	0,12%
20 w.	3	0,12%
Europa	3	0,12%
Skala [ca 1:300.000], podziałka w wiorstach.	3	0,12%
Galicja (region)	3	0,12%
Kraków (Polska)	2	0,08%
Skala [ca 1:26.000].	2	0,08%
Śródlądowe, Morze (region)	2	0,08%
Nr 27-40	2	0,08%
Nr 1-12	2	0,08%

Zakres - Wytyczne „e-Poradnika...”

- „Umieszczenie zawartości źródła:
 - w przestrzeni (nazwa miejsca lub jego współrzędne geograficzne)
 - w czasie (określenie okresu, daty lub ich zakresu)
 - jurysdykcji (nazwa jednostki administracyjnej)”
- Zalecane jest stosowanie słownika kontrolowanego
- Brak zaleceń dotyczących formatu zapisu współrzędnych

Zakres - Wytyczne Europeany

- Definicja jak w „e-Poradniku...” (DCMI)
- Zaleca się stosowanie dwóch kwalifikatorów DCMI:
 - **dcterms:spatial** – umiejscowienie zawartości źródła w przestrzeni
 - **dcterms:temporal** – umiejscowienie zawartości źródła w czasie

Zakres - Wytyczne Drivera

- Definicja jak w „e-Poradniku...” (DCMI)
- Zaleca się stosowanie słownika kontrolowanego
 - np. Getty Thesaurus of Geographic Names (TGN)
- Jeżeli to konieczne Zakres może występować wielokrotnie aby przekazać wszystkie istotne informacje

Zakres– Wnioski/uwagi/...

- Atrybut wypełniany bardzo rzadko – tylko 2539 obiektów
- W większości przypadków (95%) używany nie zgodnie z przeznaczeniem
 - np. „Dostępny tylko z sieci uczelnianej”, „Czasopismo przekazane jako dar ...”

Prawa - Metryki

- Ogólne
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 1 453
- Tylko dla wartości w języku polskim:
 - Liczba unikalnych wartości atrybutu: 1 283
 - Liczba obiektów posiadających min. jedną wartość atrybutu w opisie: 200 981
 - Średnia liczba wartości na obiekt: 1,40

Prawa - Rozkład wykorzystania

(dla wartości w języku polskim)

Wartość	Liczba przypisań	% wszystkich przypisań
Biblioteka Kórnicka PAN	54840	19,47%
Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu	22915	8,13%
http://www.bu.uni.wroc.pl/bc/regulamin.html	20076	7,13%
Biblioteka Narodowa	20056	7,12%
Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu	19999	7,10%
Regulamin korzystania z Biblioteki Cyfrowej Uniwersytetu Wrocławskiego	19595	6,96%
Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie	16206	5,75%
Wydawnictwo Jagiellonia SA	7605	2,70%
http://www.dziennik.krakow.pl/	7270	2,58%
http://www.wbp.krakow.pl/	5319	1,89%
Wydawca	4832	1,72%
Biblioteka Uniwersytecka im. Jerzego Giedroycia w Białymstoku	4535	1,61%
Pracownia Działu Digitalizacji i Zbiorów Cyfrowych WBP Kielce.	4430	1,57%
WiMBP im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi	3390	1,20%
Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego	3356	1,19%
Biblioteka Główna AGH	2929	1,04%
http://www.wbp.krakow.pl	2812	1,00%
Archiwum Państwowe w Poznaniu (zasób zdigitalizowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego)	2790	0,99%
Publikacja chroniona prawem autorskim - reprodukcja cyfrowa dostępna w czytelniach BN	2787	0,99%
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	2391	0,85%

Prawa - Wytyczne „e-Poradnika...”

- „ Informacja o prawach użytkowników do korzystania z digitalizatów.”

Prawa - Wytyczne Europeany

- Informacje
 - O prawach własności intelektualnej
 - Na temat zasad dostępu do obiektu
 - Na temat zasad (licencji) wykorzystania obiektu

Prawa - Wytyczne DRIVERa

- Analogicznie
- Zalecane jest podanie adresu URL do strony/serwisu gdzie prawa odnośnie wykorzystania obiektu są szczegółowo wyjaśnione
- Przykłady:
 - (c) University of Bath, 2003
 - <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/uk/>
 - cc-by-sa, Andrew Smith

Prawa - Wnioski/uwagi/...

- Zazwyczaj jest informacja o posiadaczu praw własności intelektualnej
- Zazwyczaj brakuje
 - Jasnego określenia zasad wykorzystania obiektu
 - Informacji o tym, że dostęp do obiektu jest ograniczony (np. do sieci wewnętrznej uczelni)
- Dobrze, gdyby wszystkie te informacje miały ustandaryzowaną postać

Prawa - Wnioski/uwagi/...

- Czy prawo to dobry atrybut na informacje w rodzaju „Zdigitalizowano ze środków MKiDN”?

